

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Var Och Hur?](#) > [Vilket Lands Lag Gäller?](#) > Austria

Vilket lands lag gäller?

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Österrike

1 Rättskällor

1.1 Autonoma nationella regler

Österrikes internationella privaträtt är kodifierad. Den grundläggande lagen är den österrikiska lagen om internationell privaträtt av den 15.6.1978 i Österrikes officiella kungörelseorgan (*Bundesgesetzblatt*) BGBl. 304/1978. Förutom lagen om internationell privaträtt gäller följande lagvalsregler:

- § 13a i den federala lagen av den 8 mars 1979 med bestämmelser om skydd av konsumenter (*Konsumentenschutzgesetz* – konsumentskyddslagen), BGBl. 140/1979.
- § 11 i den federala lagen om förvärv av rättigheter till deltidutnyttjande av fast egendom (*Teilzeitnutzungsgesetz* – lagen om deltidutnyttjande), BGBl I nr 32/1997.
- § 20 i den federala lagen om genomförande av direktiv 93/7/EEG om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium inom Europeiska gemenskapen, BGBl I nr 67/1998.
- § 23 i den federala lagen om civilrättsligt ansvar för strålningskador (*Atomhaftungsgesetz 1999* – lagen om kärnkraftsansvar av 1999), BGBl I nr 170/1998.
- §§ 16 och 18 i den federala lagen om avräkningars giltighet inom såväl betalningssystem som avvecklingssystem för värdepapper (*Finalitätsgesetz* – avvecklingslagen), BGBl. I Nr. 98/2001.
- §§ 221 till 235 i konkurslagen (*Insolvenzordnung*).

1.2 Multilaterala konventioner

Enligt § 53 i lagen om internationell privaträtt påverkas inte mellanstatliga avtal av lagen om internationell privaträtt. Dessa har företrädare framför såväl denna lag som andra nationella lagvalsregler. Följande multilaterala avtal som Österrike undertecknat innehåller lagvalsregler:

- Haagkonventionen av den 24 oktober 1956 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet mot barn.
- Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga.
- Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden.
- Haagkonventionen av den 4 maj 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor.
- Internationella civilståndskommissionens överenskommelse av den 20 september 1970 om legalisering genom efterföljande äktenskap.
- Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn.
- Haagkonventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna.
- Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Följande bilaterala avtal innehåller lagvalsregler:

- Vänskaps- och bosättningsavtalet av den 9 september 1959 mellan Republiken Österrike och Kejsardömet Iran.
- Avtalet av den 16 december 1954 mellan Republiken Österrike och den Federala folkrepubliken Jugoslavien om ömsesidiga rättsliga förbindelser.
- Avtalet av den 11 december 1963 mellan Republiken Österrike och Folkrepubliken Polen om ömsesidiga förbindelser i civilrättsliga ärenden och om dokumentation.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

Myndigheterna är skyldiga att tillämpa utländsk lagstiftning och detta ska då ske inom lagstiftningens ursprungliga tillämpningsområde (§ 3 i lagen om internationell privaträtt).

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Enligt § 5 i lagen om internationell privaträtt ska en åter- eller vidareförvisning följas, såvida inte en särskild hänvisning görs till gällande egendomslagstiftning i den andra staten. Om utländsk lag hänvisar till österrikisk lag, gäller den österrikiska. Hänvisar utländsk lagstiftning till en lag som det redan hänvisats till, gäller den lag som det ursprungligen hänvisades till.

2.3 Ändring i anknytning

Om de villkor som styr anknytningsmomentet till en viss rättsordning ändras i efterhand, påverkas som regel inte redan fullbordade sakförhållanden (några specifika lagvalsregler innehåller undantag från denna princip) (§ 7 i lagen om internationell privaträtt). På redan fastställda sakförhållanden tillämpas således i princip den rätt som gäller vid tidpunkten för genomförande av sakförhållandet, och i fråga om pågående sakförhållanden tillämpas den rätt som gäller vid tidpunkten då bedömningen görs.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Den lag som hänvisningen gäller kan inte åberopas om tillämpningen av denna skulle ge ett resultat som är oförenligt med grunderna för den österrikiska rättsordningen (§ 6 i lagen om internationell privaträtt).

I österrikisk lagstiftning finns bestämmelser som är tillämpliga oberoende av reglerna i lagen om internationell privaträtt (interventionsregler). Att vissa av dessa bestämmelser är interventionsregler till sin karaktär framgår antingen av ordalydelsen eller i enstaka fall bara av syftet.

Interventionsregler är exempelvis §§ 7, 7a och 7b i den ändrade lagen om anställningsavtal (*Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz*), enligt vilken arbetstagarna i Österrike har rätt till lön enligt kollektivavtal och åtminstone ett visst antal semesterdagar, oavsett vilken lag som är tillämplig. Ytterligare en interventionsregel är § 13 a.2 i konsumentskyddslagen. Enligt denna ska § 6 i konsumentskyddslagen (om otillåtet avtalsinnehåll), § 864a i civillagen ABGB, dvs. *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, (om giltigheten av ovanliga bestämmelser i allmänna affärsvillkor och avtalsformulär), samt § 879.3 i civillagen (om ogiltigheten av mycket skadliga avtalsbestämmelser i allmänna affärsvillkor och avtalsformulär till skydd för konsumenter) tillämpas oberoende av den lag som gäller avtalet, om avtalet kommit till stånd i samband med ett uppdrag som företaget utfört i Österrike i syfte att sluta sådana avtal.

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

Myndigheterna ska fastställa vilken utländsk lag som skall tillämpas. Därvidlag kan domstolen stödja sig på parternas medverkan, uppgifter från justitieministeriet eller på sakkunnigutlåtanden. Om domstolen, trots stora ansträngningar, inte inom utsatt tidsfrist kan fastställa vilken utländsk lag som gäller, är österrikisk lag automatiskt tillämplig (§ 4 i lagen om internationell privaträtt).

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Avtalsförpliktelser som inte omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser, dvs. Rom I (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6) ska bedömas enligt den lagstiftning som parterna uttryckligen har valt eller som framgår av avtalet eller omständigheterna (s.k. tyst lagval). Om ingen lagstiftning valts, beaktas den part som utför den för avtalet karaktäristiska prestationen, och då gäller lagstiftningen i staten där denna part har sin vanliga vistelseort, dvs. är bosatt (§ 35 i lagen om internationell privaträtt).

Konsumentavtal omfattas av särskilda lagvalsregler. I artikel 13a.1 i konsumentskyddslagen har lagvalsregler från flera konsumentskyddsdirektiv omsatts. Till skydd för konsumenten innehåller dessa bestämmelser framför allt inskränkningar i friheten att välja lagstiftning.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

Om utomobligatoriska skadeståndsanspråk inte berörs av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser, dvs. Rom II (EUT L 199, 31.7.2007, s. 40) ska dessa skadeståndsanspråk prövas enligt den lag som parterna uttryckligen har valt eller som framgår av avtalet eller omständigheterna (s.k. tyst lagval). Om lagval inte har skett, gäller lagen i det land där den skadevållande handlingen begåtts. Om de berörda parterna emellertid bägge har en närmare anknytning till en annan stat, gäller lagen i den staten (§ 48 i lagen om internationell privaträtt).

Denna lagvalsregel avgör vilken lagstiftning som ska tillämpas på frågan om huruvida det alls föreligger någon ersättningskyldighet, vem som har denna skyldighet och vilket belopp som ska erläggas. Även frågorna om den skadelidandes medvållande, rätt till direktanspråk på försäkringsföretaget och preskribering av skadeståndsanspråk omfattas av denna regel.

Val av tillämplig lag vid skadeståndsanspråk till följd av trafikolyckor regleras enligt Haagkonventionen av den 4 maj 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor, och ingår i ovannämnda kategori i enlighet med denna konvention.

Icke avtalsreglerade anspråk på ersättning för skada som uppstått p.g.a. joniserande strålning i Österrike ska, på begäran av den skadelidande, prövas enligt österrikisk lag (§ 23.1 i lagen om kärnkraftsansvar av 1999). Om en skada till följd av joniserande strålning har uppstått i utlandet, och om den ska bedömas enligt österrikisk lag, ska ersättning för skadan endast utgå om och så långt som detta också framgår av den skadelidandes personalstatut (bestämmelser som reglerar en persons personrättsliga ställning) (§ 23.2 i lagen om kärnkraftsansvar av 1999).

Den rätt som ska tillämpas på tjänster utan uppdrag eller på obehörig vinst har reglerats i Rom II-förordningen.

3.3 Personalstatut

En persons personalstatut utgör tillämplig lag i den stat där personen är medborgare. Har en person flera medborgarskap, gäller lagen i den stat till vilken personen har den starkaste anknytningen. Österrikiskt medborgarskap är emellertid alltid avgörande. För flyktingar och statslösa är personalstatuten lika med lagen i den stat där de har sin vanliga vistelseort (§ 9 i lagen om internationell privaträtt).

En persons bruk av ett namn ska bedömas utifrån respektive personalstatut, oberoende av varför vederbörande bär namnet i fråga (§ 13 i lagen om internationell privaträtt).

En kvinnas efternamn som gift ska därför inte bedömas enligt äktenskapsstatuten (bestämmelser som reglerar en persons ställning i äktenskapsrättsligt hänseende) utan enligt namnstatuten (bestämmelser som reglerar en persons ställning i namnrättsligt hänseende). Vad gäller utformningen av namngivningsförklaringar gäller de allmänna formella stadgarna i § 8 i lagen om internationell privaträtt. (I enlighet med detta ska utformningen av en rättshandling bedömas enligt samma lagstiftning som själva rättshandlingen. Det är emellertid tillräckligt att följa de formella reglerna i den stat där rättshandlingen utförts). Enligt rättspraxis ändras inte ett namn som man fått enligt en tidigare personalstatut enbart på grund av att personalstatuten (dvs. medborgarskap) ändras.

En persons rättskapacitet och rättsliga handlingsförmåga ska också bedömas enligt dennes personalstatut (§ 12 i

lagen om internationell privaträtt). I denna hänvisning ingår en allmän begränsning av den rättsliga handlingsförmågan, exempelvis vid psykisk sjukdom, medan äktenskapsåldern däremot inte begränsas. Om en person är myndig, förblir vederbörande myndig även om denne inte vore myndig enligt sin nya personalstatut.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn

Villkoren för att ett barn ska anses vara fött inom äktenskapet (*Ehelichkeit*) och bestridande av detta förhållande ska bedömas enligt den personalstatut som makarna omfattades av vid barnets födelse eller, om äktenskapet dessförinnan upplösts, den personrätt som de omfattades av vid upplösandet av äktenskapet. Om makarna inte omfattas av en och samma personrätt, gäller barnets personrätt vid tidpunkten för födelsen. Inom dessa hänvisande bestämmelserns tillämpningsområde faller också presumtion av makens faderskap, skälen till att det ifrågasätts att barnet är fött inom äktenskapet, frågan om vilka personer som har rätt att ifrågasätta faderskapet samt tidsfristerna för ifrågasättandet.

Förutsättningarna för att genom erkännande av faderskap (*Legitimation*) ge ett barn fött utom äktenskapet motsvarande status som om det vore fött inom äktenskapet (alltså genom myndighetsbestämmelse, inte genom efterföljande äktenskap) ska bedömas enligt faderns personalstatut (§ 23 i lagen om internationell privaträtt).

Enligt konventionen om legalisering genom efterföljande äktenskap blir "legimitetsförklaringen" gällande när föräldrarna gifter sig, under förutsättning att äktenskapet är giltigt enligt lagen i faderns eller moderns hemland.

Förutsättningarna för fastställande och erkännande av faderskap till ett barn som är fött utanför äktenskapet ska bedömas utifrån barnets personalstatut vid tidpunkten för födelsen. Om barnet i ett senare skede får en annan personalstatut är denna tillämplig, om det är tillåtet att fastställandet eller erkännandet får ske mot bakgrund av denna statut och inte barnets personalstatut vid födelsen. Den lagstiftning som ligger till grund för fastställandet eller erkännandet av faderskapet gäller också vid ifrågasättande av detsamma (§ 25 i lagen om internationell privaträtt).

Förhållandet mellan föräldrar och barn: Barnets personalstatut avgör verkningarna av att barnet är fött inom äktenskapet, förklaras "legitimt", eller är fött utom äktenskapet. §§ 24 och 25 i lagen om internationell privaträtt omfattar frågor om vårdnad och uppfostran av barnet, förvaltning och bruk av barnets tillgångar, delat eller gemensamt målsmanskap, inklusive krav på myndigheternas godkännande av föräldrarnas rätt att företräda barnet i vissa situationer, och i fråga om barn som är födda inom äktenskapet reglering av föräldraansvar efter föräldrarnas skilsmässa samt deras ömsesidiga underhållsskyldighet. Dessa bestämmelser överensstämmer i stort sett med Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner i sådana fall där Haagkonventionen från 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor om skydd för underåriga (fortfarande) gäller (i förhållande till Turkiet och Macao). Enligt konventionen ska de behöriga myndigheterna tillämpa det egna landets lagstiftning på åtgärder till skydd för minderåriga. Vanligen är det myndigheterna i den medlemsstat där barnet bor som är behöriga.

I faderskapsfrågor är det personalstatuten vid en viss tidpunkt som är tillämplig. Detta gäller dock inte frågor som rör förhållandet mellan föräldrar och barn. I dessa fall är det barnets gällande personalstatut som är tillämplig. Om barnets personrättsliga ställning ändras (dvs. om de sakförhållanden som är relevanta för anknytningen ändras, eller om barnet får ett annat medborgarskap), ska förhållandet mellan föräldrar och barn bedömas enligt den nya personrättsliga ställningen från och med den tidpunkt då den ändras.

Upprepade gånger har regler om föräldraansvar från utländska rättsordningar inte tillämpats i rättspraxis, eftersom de uppfattats strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*), om de inte beaktar barnets bästa.

3.4.2 Adoption

Villkoren för adoption av barn och genomförande av adoption styrs av den adopterande förälderns personalstatut enligt § 26 i lagen om internationell privaträtt. Dessutom är barnets personalstatut avgörande. Om barnet inte är myndigt, kan emellertid barnets personalstatut endast vara avgörande om det krävs samtycke från barnet eller en tredje person som barnet har ett familjerättsligt förhållande till. Villkoren för adoption av barn omfattar också den adopterande förälderns ålder, ålderskillnaden mellan adoptivföräldrar och adoptivbarn eller frågan huruvida och under vilka förutsättningar som förekomsten av biologiska barn hos den adopterande föräldern

utgör ett hinder för adoption, samt eventuella krav för att tillstyrka adoption inklusive möjligheten att officiellt överklaga avslag.

Verkningarna av adoption ska bedömas enligt den adopterande förälderns personalstatut eller, vid makars adoption, enligt den lagstiftning som är tillämplig i fråga om de personliga rättsverkningarna av äktenskapet. Efter makes eller makas död är den överlevande makans eller makens personalstatut tillämplig för dessa verkningar.

De arvsrättsliga verkningarna av en adoption ska inte bedömas enligt adoptionslagen utan enligt arvslagen.

Adoption är i sig ett avgränsat sakförhållande och därför påverkas inte bedömningen om personalstatuten eller anknytningsförhållandena i ett senare skede skulle ändras. En adoption är ett permanent rättsligt förhållande i sig. Den statut som är tillämplig i fråga om verkningarna av adoptionen är därför föränderlig. Den styrs alltså av den adopterande förälderns personalstatut.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

3.5.1 Äktenskap

Äktenskapsformen i Österrike ska bedömas enligt österrikisk lag och äktenskapsformer i utlandet enligt det förlovade parets respektive personalstatuter. Det räcker emellertid med att uppfylla de formella krav som gäller i det land där äktenskap ingåtts (§ 16 i lagen om internationell privaträtt). Genom den begränsade hänvisningen till de formella kraven i det land där äktenskapet ingåtts omfattas endast de materialrättsliga reglerna i den berörda lagstiftningen, varför en eventuell renvoi (åter- och vidareförvisning) saknar betydelse (undantag från § 5 i lagen om internationell privaträtt).

Förutsättningarna för att ingå äktenskap liksom för att ogiltigförklara äktenskap och kraven för att upphäva äktenskap (till skillnad från skilsmässa) ska bedömas efter de berörda parternas respektive personalstatut (§ 17 i lagen om internationell privaträtt). Om tillämplig lag på en eller båda de förlovade parternas personalstatut inte föreskriver möjlighet att ingå äktenskap på grund av den enes eller bådans kön ska dock förutsättningarna för att ingå äktenskap bedömas enligt rätten i den stat där äktenskapet ska ingås.

Denna hänvisningsbestämmelse gäller alla objektiva förutsättningar för att ingå äktenskap, alltså erforderlig ålder, frånvaro av äktenskapshinder, andra krav för godkännande och möjligheten att officiellt överklaga dessa.

Enligt § 18 i lagen om internationell privaträtt ska äktenskapets personliga rättsverkningar bedömas utifrån makarnas gemensamma personalstatut, och om någon sådan inte föreligger utifrån den senast gällande gemensamma personalstatuten, under förutsättning att den har bibehållits av endera parten. Annars ska de bedömas enligt lagstiftningen i den stat där båda makarna har sin vanliga vistelseort, eller om detta inte är tillämpligt, enligt lagstiftningen i den stat där båda senast hade sin vanliga vistelseort, såvida en av dem har bibehållit sin.

Inom dessa hänvisande bestämmelsers tillämpningsområde faller inte bara skyldigheten till äktenskaplig samlevnad, verkningar beträffande vistelseorten, biståndsskyldighet och underhållsskyldighet, utan också makars rätt till underhåll, men inte namnrätt i samband med äktenskap eller lagstiftning om makars förmögenhetsförhållanden. Hänvisningen kan ändras om anknytningsförhållandena ändrar sig. Då kan ett annat lands lag bli tillämplig.

3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap

I samband med att lagen om registrerat partnerskap trädde i kraft infogades §§ 27a till 27d i lagen om internationell privaträtt.

Villkoren (liksom även formen) för registrerat partnerskap, samt ogiltigförklaring och upplösning av registrerat partnerskap på grund av formella brister (bristfällig motivering) ska bedömas enligt lagstiftningen i det land där partnerskapet har ingåtts (§ 27a i lagen om internationell privaträtt).

Enligt § 27b i lagen om internationell privaträtt ska de personliga rättsverkningarna av ett registrerat

partnerskap bedömas enligt lagstiftningen i den stat där de registrerade parterna har sin gemensamma vanliga vistelseort, och i annat fall ska de bedömas enligt lagstiftningen i den stat där bägge två senast hade sin vanliga vistelseort, såvida en av dem har bibehållit sin. Om dessa bestämmelser inte kan tillämpas på uppehållsrätten eller om detta inte reglerar de personliga rättsverkningarna, är de registrerade parternas gemensamma personalstatut avgörande. Om de registrerade parterna inte har någon gemensam personalstatut, tillämpas den senaste gemensamma personalstatuten, såvida en av dem har bibehållit sin. I övrigt ska österrikisk lagstiftning tillämpas. Detta gäller också i sådana fall där personalstatuten inte heller reglerar de personliga rättsverkningarna inom det registrerade partnerskapet.

Förmögenhetsförhållanden inom registrerade partnerskap ska bedömas enligt den sedan den 29.1.2019 tillämpliga förordningen (EU) 2016/1104 om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap .

Om upplösningen av ett registrerat partnerskap inte baseras på formella brister (bristfällig motivering), ska upplösningen bedömas enligt lagstiftningen i den stat där de registrerade parterna vid tidpunkten för upplösningen har sin gemensamma vanliga vistelseort, och i annat fall ska de bedömas enligt lagstiftningen i den stat där bägge två senast hade sin vanliga vistelseort, såvida en av dem har bibehållit sin. Om dessa bestämmelser inte kan tillämpas på uppehållsrätten eller om det registrerade partnerskapet inte kan upplösas på grundval av de fakta som görs gällande, är de registrerade parternas gemensamma personalstatut avgörande. Om de registrerade parterna inte har någon gemensam personalstatut, tillämpas den senaste gemensamma personalstatuten, såvida en av dem har bibehållit sin. I övrigt ska österrikisk lagstiftning tillämpas. Detta gäller också i sådana fall där personalstatuten inte tillåter att det registrerade partnerskapet upplöses på grundval av de fakta som görs gällande.

3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation

Sådana aspekter av äktenskapsskillnad som inte regleras genom Rom III-förordningen, dvs. rådets förordning nr 1259/2010 av den 20 december 2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad (EUT L 343, 29.12.2010, s. 10) avseende förmögenhetsrättsliga konsekvenser av äktenskapsskillnad, ska enligt § 20 i lagen om internationell privaträtt bedömas enligt den lagstiftning som gäller äktenskapets personliga rättsverkningar. I sådana fall är tidpunkten för äktenskapsskillnad avgörande. Hänvisningen kan alltså inte ändras.

Makars förmögenhetsförhållanden ska bedömas enligt sedan den 29.1.2019 tillämpliga förordningen (EU) 2016/1103 om makars förmögenhetsförhållanden.

Hemskillnad existerar inte i österrikisk rätt. Om detta inte regleras i Rom III-förordningen, ska separation därför behandlas enligt regeln om närmaste anknytning i § 1 i lagen om internationell privaträtt. Regeln om närmaste anknytning motsvarar sannolikt rättspraxis enligt § 20 i lagen om internationell privaträtt.

3.5.4 Underhållsskyldighet

I fråga om underhållsregler hänvisar rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, EUT L 7, 10.1.2009, s. 1 (nedan EU:s underhållsförordning) till Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet. Enligt dessa bestämmelser är det framför allt lagen i den stat där den underhållsberättigade har sin vanliga vistelseort som är avgörande (vilket kompletteras genom tendenser att tillämpa lex fori dvs. domstolslandets lag, särskilda bestämmelser, en defensivklausul mot "överraskande" anspråk och en - mycket restriktiv - möjlighet att välja tillämplig lagstiftning).

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Makars förmögenhetsförhållanden ska bedömas enligt förordningen (EU) 2016/1103 om makars förmögenhetsförhållanden (se ovan).

3.7 Arv och testamente

Överlåtelse på grund av dödsfall regleras i Europaparlamentets och rådets förordning nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och

verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012, s. 107). I fråga om gamla fall gäller § 28 i lagen om internationell privaträtt. Enligt denna bestämmelse är det den avlidnes personalstatut vid frånfället som avgör vilken lag som ska tillämpas. Ansvaret för dödsboets skulder och förvärv vid arv omfattades principiellt också av dessa lagvalsregler. Men om en bouppteckning gjordes i Österrike, skulle förvärv vid arv och ansvaret för dödsboets skulder bedömas enligt österrikisk lagstiftning (§ 28.2 i lagen om internationell privaträtt).

3.8 Sakrätt

Såväl förvärv som förlust av sakrättskyddade rättigheter till materiell egendom, inklusive fast egendom, ska bedömas enligt lagstiftningen den medlemsstat där egendomen finns vid förverkligandet av det sakförhållande som ligger till grund för förvärvet eller förlusten. Egendomens rättsliga status och rättigheternas innehåll ska bedömas enligt lagstiftningen i den medlemsstat där egendomen finns (§ 31 i lagen om internationell privaträtt).

Denna hänvisningsbestämmelse omfattar särskilt äganderätt, servitut (markhyra), panträtt, byggnadsrätt, bostadsrätt, men också retentionsrätt med verkan gentemot tredje man eller äganderättsförbehåll. Också verkningarna av egendomens överlåtelse omfattas av denna lag.

En senare ändring av egendomens placering leder inte till någon ändring av den tillämpliga lagstiftningen, eftersom förvärvandet av rätten utgör ett avslutat sakförhållande.

Verkningarna av ett förvärvande av en rättighet ska bedömas utifrån lagstiftningen på den ort där den berörda egendomen finns. Denna anknytning kan därför ändras. Enligt denna lag ska bl.a. följande frågor bedömas: omfattningen av innehavarens rättsskydd, om och i vilken utsträckning den part som disponerar över den sakrättsligt skyddade rättigheten har förfoganderätt på så sätt att exempelvis en handpant också kan säljas utan domstols medverkan.

Transportmedel omfattas av särskilda regler (§ 33 i lagen om internationell privaträtt). Sakrättsligt skyddade rättigheter som gäller registrerade sjö- och luftfartyg ska bedömas enligt lagstiftningen i den stat där de är registrerade. För järnvägsfordon gäller lagstiftningen i den stat där det berörda järnvägsföretaget som driver järnvägsfordonen har sitt faktiska huvudkontor. För lagstadgad panträtt och panträtt på grund av avtal, samt för lagstadgad retentionsrätt, som garanterar anspråk på ersättning för skador som förorsakats av fordon, eller utlägg på grund av dessa, gäller lagstiftningen i den medlemsstat där egendomen finns då det underliggande sakförhållandet inträder.

Fast materiell egendom omfattas också av särskilda regler. Om sakrättsligt skyddade rättigheter till fast egendom också omfattas av en annan hänvisningsbestämmelse (exempelvis för makars förmögenhetsförhållanden), ska den bestämmelse ges företräde som reglerar vilken sakrättslig lagstiftning som ska tillämpas, nämligen lagen i den stat där egendomen finns.

För immateriell egendom finns ingen hänvisning. Sakrättsligt skulle sådan egendom enligt § 1 i lagen om internationell privaträtt bedömas utifrån den lagstiftning som den har närmast anknytning till. Stadfästa rättigheter bedöms enligt *lex cartæ* (lagen i det land där rättigheten formellt fastställts). § 33 a i lagen om internationell privaträtt, som ligger till grund för genomförandet av artikel 9 i direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet, och som medför ytterligare ett tillämpningsområde, innehåller en särskild bestämmelse om kontoförda finansiella instrument. Värdepapper som avvecklas i avvecklingsystem omfattas av särskilda regler i artiklarna 16 och 18 i avvecklingslagen, som därmed genomför direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper.

3.9 Insolvens

Den internationella insolvensrätten regleras i konkurslagens fjärde del. Enligt § 217 i denna lag ska bestämmelserna endast tillämpas, om inte annat följer av folkrätten eller i synnerhet av Europeiska gemenskapernas rättsakter, främst förordning (EG) nr 848/2015 om insolvensförfaranden. Innehållsmässigt följer reglerna i stort motsvarande regler i EU:s insolvensförordning.

Villkoren för att inleda ett insolvensförfarande och verkningarna av insolvensförfarandet styrs i princip av lagstiftningen i den stat där förfarandet inleds. §§ 221–235 i konkurslagen innehåller främst regler om tredje mans sakrättsliga skydd, kvittning, äganderättsförbehåll, avtal om fast egendom, reglerade marknader,

anställningsavtal, insolvensförfarandens verkningar på registrerade rättigheter och den tillämpliga lagen på återvinningsgrundande handlingar och skyddet för tredje mans förvärv, verkningarna av pågående rättstvister, lex rei sitae-lagstiftning (enligt tillämplig lag i det land där föremålet finns) om utövande av äganderätt eller andra rättigheter, avtal om kvittning och nettning, repoavtal samt betalningar efter inledande av insolvensförfaranden.

Om dessa regler överlappar delar av lagen om internationell privaträtt eller andra lagvalsregler, har dessa mer specialiserade regler i konkurslagen företräde.

■ Senaste uppdatering: 29/10/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.